

Abstrakt: Vazba jako prostředek *ultima ratio*

Tato diplomová práce pojednává o institutu vazby jakožto nejzávažnějším z trestně-procesních zajišťovacích institutů, k němuž by se orgány činné v trestním řízení měly uchýlovat jen v krajních případech a to při striktním splnění zákonných podmínek. Smyslem této práce je vysvětlit prostřednictvím ústavou garantované osobní svobody a presumpce nevinny, kteréžto jsou vazbou nejvíce dotčeny, nezbytnost lpět na jejím využívání jen v situacích, kdy není jiného východiska a nelze účelu trestního řízení dosáhnout jinými mírnějšími opatřeními, tedy aplikovat ji jako opatření *ultima ratio*. Stěžejní část této práce je pak věnována jednotlivým zákonným požadavkům současné účinné právní úpravy, jež mají zajistit respektování uvedeného přístupu i v praxi. Ve zmíněné části je podrobněji rozebrán postup orgánů rozhodujících o vazbě, které si před učiněním rozhodnutí o ní musí předně zodpovědět otázku, zda-li je trestní stíhání osoby důvodné a zda je dosažen určitý stupeň podezření, že tato trestný čin spáchala. Po jejím vyřešení jest zapotřebí zkoumat existenci konkrétních skutečností odůvodňujících některou(é) z obav taxativně vypočtených v trestním řádu (vazba útěková, koluzní a předstižná) a tyto následně náležitě odůvodnit, čemuž se detailněji věnuje kapitola týkající se vazebních důvodů. Přitom se rozhodující orgán musí vypořádat s tím, jestli jsou v dané trestní věci splněny podmínky pro nahrazení vazby některým ze substitučních opatření blíže specifikovaných v samostatné kapitole (záruka, slib obviněného, dohled probačního úředníka, předběžné opatření, peněžitá záruka a umístění v péči důvěryhodné osoby), a případně jej uložit přednostně namísto omezení osobní svobody vazbou. Pozornost je v této práci soustředěna rovněž na problematiku rozhodování o vazbě a s ní související právo na spravedlivý proces a na další významnou záruku základních práv obviněného představovanou jednak uzákoněním nejvyšší přípustné doby jejího trvání diferencované podle typové závažnosti stíhaného trestného činu, při jejímž uplynutí osobu nelze dále omezovat na její osobní svobodě, a dále možností obviněného kdykoli žádat o propuštění z vazby na svobodu.